

Susitarkite, kaip paliksite žinią.
Kaip pranešite apie pasikeitimus -
telefonu, per kaimyną ar kt.

Pasakykite, kur Jūs esate. Praneškite,
kai išeiniate ar pereinate į kitą vietą
kambaryje.

Daiktus sudėkite i savo vietas. Labai
svarbu, kad visi daiktai - ir maistas, ir
buities rakandai - būtų įprastose vietose.
Taip kurčiam neregiiui bus lengviau juos
rasti. Be to, jis už jų neklius. Daiktų vietas
keiskite tik pagal susitarimą

Nepalikite spintelės durelių ar kambario
durų pravirų, kad žmogus į jas
neatsitrenktų.

Jei asmuo turi kompleksinį
regos ir klausos sutrikimą,
nuolat stebėkite jo savijautą,
klauskite ir paisykite jo
pageidavimų. Taip mažiau
nuvargs ir jis, ir Jūs.

95% informacijos
apie pasaulį mes gauname
girdėdami ir matydami,
taigi,
Jūs galite įsivaizduoti
sunkumus, su kuriais susiduria
kurti akli žmonės!

Parengta: Lietuvos aklųjų ir silpnaregių
ugdymo centras, Socialinio ugdymo
skyrius, Padalinys darbui su kurčiais
neregiais, tel.: 76 19 65

**KAI
PRARANDAMA**

REGA

IR

KLAUSA

**Patarimai,
kaip
elgtis**

Prisistatykite, kai įeiniate. Turite įsitikinti, kad kurčias neregys Jus atpažino. Reikia kantrybės, nes tai gali truputį užtrukti.

Kalbėkite aiškiai. Nekalbėkite per greitai ir raiškiai tarkite žodžius.

Stovėkite taip, kad Jus galėtų matyti ir girdėti. Kalbėdami žiūrėkite tiesiai į veidą ir stenkitės visą laiką būti kurčiam neregui prieš akis. Jei reikia, pakartokite ar perfrazuokite žodžius. Kalbėkite natūraliu balsu ir niekada nekeikite tono.

Praneškite apie savo buvimą lengvu prisilietimu arba pakviesdami jį ar ją vardu.

Stenkitės, kad Jūsų veidas būtų apšviestas taip, kad geriau matytųsi Jūsų išraiškos ir lūpų judesiai.

Žinokite, kad šie asmenys greitai pavargsta, nes turi sukaupti visą dėmesį, stengdamiesi suprasti, kas jiems sakoma ar rašoma.

Būkite matomas ir girdimas. Ką nors kalbėkite, dainuokite ar eikite tvirtais žingsniais iš vienos patalpos į kitą. Taip asmuo gaus informaciją apie Jus vaizdo, garso ar grindų vibracijos pagalba.

H.

Visada pateikite tikslią informaciją. Duokite aiškius nurodymus, paaiškinkite dienotvarkę, informuokite apie tvarkaraščio pakeitimus, kad kurčias neregys jaustųsi saugus ir nebūtų klaidinamas. Pvz., pristatykite pavaduojantį žmogų; susitaręs nevēluokite, kad kurčias neregys žinotų, su kuo susitinka.

Klausos aparatai. Jei žmogus nešioja klausos aparatą, dar nereiškia, kad normaliai girdi. Kartais reikia ilgai pratintis, kad aparatas būtų maksimaliai panaudojamas. Pvz., reikia išmokti jį teisingai įsidėti, keisti elementus, valyti įdėklus ir pan.

Kiekvieną kartą vienodai prisistatykite. Vartokite tuos pačius žodžius, nemanykite, kad Jus atpažins iš balso.

Jei asmuo mato ir girdi visai blogai, leiskite jam apčiupinėti save rankomis, pajusti daiktą ar papuošalą, kurį visada nešiojate. Visą laiką tuo pačiu judesiu tieskite rankomis kurčią neregį, kad jis lengvai Jus atpažintų. Dar viena galimybė - rašymas ant delno.

Stenkitės sukurti ramią aplinką. Kalbėdamiesi venkite pašalinio triukšmo: išjunkite radijo aparatą, televizorių, dulkių siurbį ir pan. Stenkitės, kad patalpos durys visada būtų uždarytos. Stovėkite priešais kurčią neregį kiek galėdami arčiau.

Kiekvienu atveju raskite tinkamiausią bendravimo būdą. Savo veiksmus paaiškinkite, nes kurčias neregys nemato Jūsų gestų ir judesių.

Kalbėkite aiškiai ir neskubėdami, kad žmogus jus gerai suprastų.

Naudokite kūno kalbą ir raiškia mimiką.

Prireikus pasitelkite gestų kalbos vertėją, kuris padėtų Jums susikalbėti su kurčiu neregium.

Jei asmuo turi regėjimo likutį, naudokite juodą markerį ir rašykite didelėmis raidėmis.

Kartais praverčia lytėjimas. Paimkite kurčio neregio smilių ir rašykite juo didžiąsias raides (apie 10 cm aukščio) priešais jį ant stalo, tarsi jis pats rašytų.

Galite savo smiliumi rašyti spausdintas raides ant kurčio neregio delno. Kiekvieną raidę privalote tiksliai išvedžioti ir tarp žodžių daryti aiškias pauzes.

Papasakokite apie jus supančią aplinką, pvz., apie orą, prekių pasiūlą parduotuvėje, žmonių skaičių aikštelėje ar patalpoje. Žinios apie aplinkinį pasaulį kurčiam neregiumi yra visada labai vertingos.